

Правове підґрунтя соціально-економічного розвитку держави

Олександр Сумець

*професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна*

Проблема соціально-економічного розвитку територій для України на даний момент часу стоїть дуже гостро. Гострота моменту зумовлена в основному факторами економічного та політичного змісту.

Напрацювання пропозицій до соціально-економічного розвитку територій різними інституціями здійснюється у відповідності з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, яка затверджена Постановою кабінету міністрів України від 5 серпня 2020 року № 695 [1]. Ця Стратегія, як це зазначено у загальній частині документу, розроблена на виконання Указу Президента України від 20 вересня 2019 р. № 713 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції» та відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 931 «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів».

Щоб глибше зрозуміти значущість Стратегії варто сфокусувати увагу на її призначенні, спрямуванні, інституційній спроможності, необхідності розробки, підґрунті для розробки і реалізації.

Призначення: Стратегія є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Спрямування: Стратегія визначає генеральний вектор сталого розвитку регіонів та розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722 [2].

Інституційна спроможність Стратегії для розвитку територій: становлення агенцій регіонального розвитку як реальних суб'єктів регіональної політики.

Необхідність розробки Стратегії: викликана завершенням строку реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, а також наявністю нових викликів, які постали перед Україною упродовж останніх семи років і суттєво впливають на ситуацію в регіонах, а також на якість життя жителів міст і сіл.

Підґрунтя для розробки і реалізації Стратегії: упродовж дії Державної

стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року в Україні вже створено відповідну юридичну основу та запроваджено нові підходи для стратегічного планування і фінансування регіонального розвитку. Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на засадах децентралізації, яка успішно реалізується з 2015 року, створила нові можливості для розвитку територіальних громад. Бюджетна децентралізація спричинила суттєвий перерозподіл бюджетних ресурсів на користь місцевого самоврядування. Проте, незважаючи на це, як констатується в вищезазначеному документі, «ще не відбулося реальної конвертації нових можливостей для розвитку територіальних громад та регіонів у кращу якість життя людини незалежно від місця її проживання. Так само немає відчутних змін у зміцненні партнерських відносин між регіонами, зменшенні міжрегіональної та внутрішньорегіональної диспропорції за показниками економічного розвитку та якості життя людей». Отже, з вищевказаного можна зробити висновок: для стійкого і достатнього підґрунтя для розвитку територій які в соціальному, так і в економічному аспектах на державному і регіональному рівнях необхідно звернути увагу на формування в територіальних громадах центрів управління і логістичного забезпечення їхнього функціонування.

Концептуальні засади розробки пропозицій до соціально-економічного розвитку територій повинні базуватися на засадах нової політики регіонального розвитку і враховувати її першочергові завдання. З огляду на зміст Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки [1] Нова політика регіонального розвитку буде ґрунтуватися «на врахуванні під час стратегічного та просторового планування ключових викликів, які впливають на людину, інфраструктуру, економіку та навколишнє природне середовище, а також включатиме побудову культури партнерства та співробітництва, орієнтованої на взаємодію громадян та публічних інституцій щодо розвитку. Заходи регіональної політики формуватимуться на основі отриманого досвіду, зібраних даних, висновків, рекомендацій, результатів аналізів та оцінки для забезпечення та підтримки високих стандартів управління та реалізації регіональної політики, що вимагає функціонування відповідних спеціалізованих аналітичних засобів, баз даних формування та оцінки політики». То ж, першочерговими завданнями нової регіональної політики є прискорення економічного зростання регіонів та підвищення їх конкурентоспроможності. Для вирішення цих завдань вельми актуальним на сьогодні є врахування несприятливих змін у кліматі фактично на всій території України і розробка належних пропозицій щодо ефективного управління діяльністю громад на визначених територіях, зокрема в надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації, що пов'язані та спровоковані техногенними факторами і змінами клімату в Україні, у чисельному виразі мають щорічне зростання. Отже, на соціально-економічний розвиток територій останні мають суттєвий вплив.

Ключові слова: Держава, соціально-економічний розвиток, території, стратегія.

Список використаних джерел

- 1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 11.11.20 21).*
- 2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 11.11.20 21).*